

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

Kirkkohallitus pitää hyvänä, että valtakunnallisen nuorisoalan järjestön valtionavustuskelpoisuutta ja valtionavustuksen määrää harkittaessa arviointi painottuu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ohella myös toiminnan merkitykseen ja vaikuttavuuteen nuorisotyön ja -toiminnan kannalta.

On tärkeää kiinnittää huomiota toiminnan ajankohtaisuuteen. Samalla on syytä myös huomioida, että ajankohtaisuudessa voi olla alueellisia eroja ja ajankohtaiset tarpeet voivat muuttua hyvinkin nopeasti.

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

Osaamiskeskuksen kriteerit on nyt aiempaan lakitekstiin verrattuna paremmin määritelty.

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

Nuorisokeskusten toiminnan ympärivuotisuus ja nuorisotyöllisyys ovat keskeisiä asioita. Nuorisokeskukset ovat merkittäviä myös seurakuntien kouluikäisille suunnatun työn sekä nuoriso- ja rippikoulutyön kannalta. Lisäksi nuorisokeskuksilla on koulutetun henkilökunnan välityksellä erityistä osaamista ja palveluja myös nuorisoalan työntekijöille ja vapaaehtoisille. Nuorisokeskukset omalta osaltaan edistävät nuorisoalan laatua ja osaamista.

Nuorisokeskukset ovat tärkeitä paikkoja pienille järjestöille ja seurakunnille, jotka voivat keskusten kautta saada puuttuvia palveluja ja osaamista käyttöönsä kohtuullisin kustannuksin.

Nuorisokeskusverkoston tulee olla maantieteellisesti kattava toiminnan ja palvelujen saavutettavuuden kannalta.

Esitetyt muutokset kokonaisuudessaan vahvistavat nuorisokeskusten roolia nuorisotyön kentällä.

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

Nuorten osallistumiseen, vaikuttamiseen ja kuulemiseen liittyvässä muutosehdotuksessa on huomioitu nuorten mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa nuorisovaltuustossa tai vastaavassa nuorten vaikuttajaryhmässä myös uusilla hyvinvointialueilla. Tämä on tarpeellinen lisäys.

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Harrastamisen Suomen mallista on saatu hyviä tuloksia. Kirkkohallitus kannattaa Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan vakiinnuttamista pysyväksi toimintamalliksi kunnissa. Oppivelvollisuuden korottamisen myötä harrastamisen Suomen mallin laajentaminen perusopetuksen lisäksi toiselle asteelle vahvistaisi nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ennaltaehkäisisi yksinäisyyttä ja muita nuorten mielenterveyteen liittyviä ongelmia erityisesti niiden nuorten kohdalla, jotka opintojensa vuoksi joutuvat muuttamaan opiskelupaikkakunnalle.

Kirkkohallitus pitää valitettavana, että mallista puuttuvat toimenpiteet, joilla voitaisiin edistää harrastamattomien nuorten ja erityisesti sellaisten nuorten hakeutumista harrastuksiin, jotka siitä erityisesti hyötyisivät. Harrastamisen Suomen malli puuttuu heikosti harrastuspudokkuuteen, ja on näin ongelmallinen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Kirkkohallitus esittää siksi 12 a §:n muokkaamista seuraavasti (lisäykset isoin kirjaimin):

1 mom: Harrastamisen Suomen mallin tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia JA YHDENVERTAISUUTTA mahdollistamalla....

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

Muutosesitys lain muuttamiseksi on yleisesti ottaen oikeansuuntainen ja ajankohtainen.

Saloranta Teija

Kirkkohallitus